

Κείμενο

[Η προέλευση της τέχνης]

Οι τέχνες που εξαρτώνται από το σχέδιο άρχισαν, όπως όλες οι εφευρέσεις, με τα αναγκαία. Στη συνέχεια επιζητήθηκε η ομορφιά και τελικά ακολούθησε το περιττό. Αυτά είναι τα τρία κυριότερα στάδια της τέχνης. Οι παλιότερες αναφορές μας διδάσκουν ότι τα πρώτα εικαστικά έργα έδειχναν τι είναι ο άνθρωπος και όχι πώς φαίνεται στα μάτια μας, δηλαδή το περίγραμμά του και όχι τη μορφή του. Από την απλοϊκότητα της μορφής πέρασαν στην εξέταση των σχέσεων, η οποία δίδαξε την ορθότητα. Με τη σειρά της αυτή προσέφερε την ασφάλεια, για να αποτολμηθεί το μεγάλο. Έτσι, η **τέχνη** απέκτησε μεγαλείο και τελικά με τους Έλληνες έφτασε σταδιακά στην ανώτατη ομορφιά. Αφού εναρμονίστηκαν όλα τα μέρη της και επιζητήθηκε ο εξωραϊσμός της, οι καλλιτέχνες προχώρησαν στο περιττό, οπότε χάθηκε η μεγαλοσύνη της τέχνης και τέλος ακολούθησε η πλήρης παρακμή της.

Η τέχνη άρχισε με την πιο απλοϊκή μορφή και ίσως με ένα είδος γλυπτικής, καθώς και ένα παιδί μπορεί να δώσει μια **ορισμένη μορφή** σε μια μαλακή μάζα. Δεν μπορεί, όμως, να σχεδιάσει οτιδήποτε πάνω σε μια επιφάνεια, επειδή στην πρώτη περίπτωση αρκεί η απλή ιδέα ενός πράγματος, ενώ το σχέδιο απαιτεί πολλές άλλες γνώσεις. Αργότερα η ζωγραφική έγινε η διακοσμήτρια της γλυπτικής.

Η προέλευση της τέχνης φαίνεται πως είναι ίδια σε όλους τους λαούς που την άσκησαν και δεν έχουμε επαρκείς λόγους, για να δηλώσουμε μια ιδιαίτερη πατρίδα της, καθώς το πρώτο σπέρμα για το αναγκαίο το βρήκε κάθε λαός στον εαυτό του. Αλλά η επινόηση της τέχνης διαφέρει ανάλογα με την ηλικία των λαών και την πρόωπη ή όψιμη εισαγωγή της λατρείας των θεών. Έτσι, οι Χαλδαίοι ή οι Αιγύπτιοι πρέπει να αισθητοποιήσαν νωρίτερα από τους Έλληνες στο πλαίσιο της λατρείας τις ανώτερες δυνάμεις που φαντάστηκαν. Εδώ **συμβαίνει** ό,τι παρατηρείται και στις άλλες τέχνες και εφευρέσεις, όπως είναι ο χρωματισμός με πορφύρα, που στις χώρες της Ανατολής έγιναν γνωστές και ασκήθηκαν νωρίτερα.

Εκείνοι, όμως, που αναφέρονται στην προέλευση μιας χρήσης ή σε μια τέχνη και τη μετάδοσή της από έναν λαό στον άλλον πλανώνται γενικά, επειδή στηρίζονται σε επιμέρους στοιχεία που έχουν μια **ομοιότητα μεταξύ τους** και από αυτό βγάζουν ένα γενικό συμπέρασμα. Για παράδειγμα, ορισμένοι λόγω της χαρακτηριστικής κοιλιάς τόσο των Ελλήνων όσο και των Ρωμαίων παλαιστών ισχυρίζονται ότι οι δεύτεροι, εφόσον έπονται χρονικά, κατάγονται από τους πρώτους. Η τέχνη στους Έλληνες, αν και **αναπτύχθηκε** πολύ αργότερα από ό,τι τις χώρες της Ανατολής, άρχισε με μιαν απλοϊκότητα, καθώς, όπως φαίνεται, οι Έλληνες δε δέχτηκαν το

πρώτο σπέρμα για την τέχνη τους από κανέναν άλλο λαό, αλλά φαίνεται πως είναι οι πρώτοι εφευρέτες της.

J. Winckelmann (2010). *Ιστορία της Αρχαίας Τέχνης*. Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Τι απαντά ο συγγραφέας στην άποψη ότι υπάρχει μια ιδιαίτερη πατρίδα της τέχνης; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2α. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος (Εκείνοι ... εφευρέτες της) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2β. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, χρησιμοποιώντας τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με την **έντονη γραφή: τέχνη, ορισμένη μορφή, συμβαίνει, ομοιότητα μεταξύ τους, αναπτύχθηκε**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τους γραμματικούς τύπους ως προς την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κλπ.)

(μονάδες 10)

Γ2. Να επισημάνετε στο κείμενο πέντε όρους ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)